

ronde	periode	dagdeel	soorten
oriëntatie	20 maart - 10 april	overdag	Tv, Bb, Rt, Ra
<i>salamander eitjes, eiklomp en -snoeren, kikkers/padden</i>			
ronde 1	20 maart - 10 april	's avonds	Tsp., Bb, Rt, Ra
<i>salamander eitjes, eiklomp en -snoeren, kikkers/padden/salamanders</i>			
ronde 2	20 april - 10 mei	's avonds	Tsp., Bc, Rec
<i>salamander-, kikker- & paddenlarven, volwassen salamanders, roep rugstreeppad & groene kikkers</i>			
ronde 3	20 mei - 10 juni	's avonds	Tsp., Bc, Rec
<i>salamander-, kikker- & paddenlarven, volwassen salamanders, roep rugstreeppad & groene kikkers</i>			
ronde 4	10 juni - 31 juli	overdag	(Bb, Bc, Rt) Rec
<i>plonzen tellen groene kikkers, juveniele padjes en kikkers</i>			

Deze tabel laat goed zien wanneer je het beste kunt gaan monitoren om bepaalde amfibiesoorten aan te treffen. Planning is het halve werk bij het monitoren!

Bb - gewone pad, Bc - rugstreeppad, Ra - heikikker, Rec - groene kikkercomplex, Rt - bruine kikker, Tv - kleine watersalamander, Tsp. - watersalamanders (kam-, Alpen-, vinpoot- en/of kleine watersalamander).

ALS T' U BELIEFT: PAS OP VOOR TEKEN!

Annie Zuiderwijk

Iedereen die in het vrije veld rondloopt moet zich realiseren dat de kans groot is om een tekenbeet op te lopen. Tekenen zijn tegenwoordig het gehele jaar door aanwezig, vooral van mei tot augustus met een piek in juni-juli. Voorkomen is gemakkelijker dan genezen, dus waar kun je op letten: **Kleding:** hoed met brede rand, lange mouwen en hoge gladde laarzen met de broekspijpen erin. Een **voorbodemiddel** helpt: Care Plus DEET Antinsect is goed tegen muggen, steekvliegen en teken. Als gel en spray verkrijgbaar. Wie niet van zo'n goedje houdt raad ik Tea Tree Oil aan, verkrijgbaar in de Natuurwinkel. Het is en ruikt heel sterk naar Eucalyptus. Een paar druppels in de handpalm, water erbij en dan de natte handen langs armen, gezicht en broekspijpen strijken. **Ga niet in het gras zitten**, liggen of stilstaan, maar kies daarvoor een onbegroeide plek, kaal zand is veilig. **Controleer** 's avonds je lichaam op teken, dat is moeilijk want die kleine nymfen zijn tussen sproetjes en haren niet goed te zien. Gooi al je **kleren in de was**, vooral de sokken! Het is vaker gebeurd dat teken in sokken overleven en toeslaan als de sokken een of twee dagen later weer aangetrokken worden. Als je toch een teken hebt dan voel je dat meestal de eerstvolgende nacht, het begint te jeuken.

Verwijder de teek met nagels of pincet (er zijn ook tekenantgenen maar daar kan ikzelf niet mee overweg). Niet elke teek draagt de gevreesde *Borrelia*-bacterie, maar ongeveer 30% wél. Dus één op de drie keer kan het raak zijn! Het is nu zaak om op te letten of er een **rode ronde vlek** verschijnt die groter wordt, vanaf één tot twee weken na de beet. Als zo'n vlek of kring verschijnt was de teek besmet en heb je nu ook zelf de *Borrelia*-bacterie. Direct naar de huisarts voor een **kuur antibiotica** en dan is het leed geleden. Sommige mensen krijgen geen rode ring of vlek maar in het geval van besmetting krijgt iedereen griepachtige verschijnselen, met name lusteloosheid, Dus dan moet dat de waarschuwing zijn. Bij twijfel kun je via de huisarts, een test laten doen. Die test toont aan of het lichaam antistoffen heeft aangemaakt tegen de bacterie, wat dus een bewijs is voor besmetting. Zo'n test geeft pas resultaat ongeveer vanaf zes weken na de beet. En ook: **niet alle testen zijn deugdelijk**. Op internet is er heel veel info over de Ziekte van Lyme te vinden, te beginnen bij: <http://www.lymenet.nl>. Laat je plezier in de natuur niet verzieken; Laat je niet Lymen!

De verschillende stadia van de teek op een rij. De kleinste teek wordt nymf genoemd en is maar 1 mm groot.

De rugstreeppad in de oostelijke mijnstreek

Mai Arets

In het uiterste zuidoosten van Nederland leven rugstreeppadden in een uniek leefgebied: deze rugstreeppadden leven op de resten van de oude mijnindustrie, zetten hun eisnoeren af in gitzwart water en zij deelden dit leefgebied met de vroedmeesterpad.

Grensrivier

We wonen in Eygelshoven in de gemeente Kerkrade. Vanaf de achterkant van ons huis kijken we zo over het Wormdal uit waar het grensscheidende riviertje de Worm stroomt. In de gebieden die wij regelmatig bezoeken, komen heel wat soorten reptielen (hazelworm, levendbarende hagedis en misschien zelfs ringslang) en amfibieën (kleine watersalamander, vinpootsalamander, alpenwatersalamander, bruine kikker, meerkikker, bastaardkikker, gewone pad, rugstreeppad en vroeger ook vroedmeesterpad) voor. Vooral de rugstreeppad komt hier veel voor. Ik bezoek het gebied al bijna 35 jaar en in het hele dal vond en vind ik nog steeds rugstreeppadden. Vroeger als we op zoek waren naar hagedissen zag ik ze af en toe langs de spoorlijn rennen en dan tijdens het warmste gedeelte van de dag. Samen met vrienden vingen we er veel op de hellingen van de vliegassbekkens ter hoogte van Eygelshoven. Hier vonden we ook veel vroedmeesterpadden, diverse salamanders en zo nu en dan een gewone pad.

Mijnafval

De rugstreeppad vinden hier we vooral op de stukken waar mijnsteen ligt. Deze onbruikbare steen werd vroeger uit de steenkoolmijnen gehaald tijdens het graven naar steenkoolhoudende lagen. In Eygelshoven lagen jaren geleden nog vliegassbekkens waar vliegass en brandbaar (dus bruikbaar) steenkoolstof, van het wassen van de kolen, kon bezinken. Deze bekkens waren ca. 8 meter hoog en werden gevormd door wallen van mijnsteen. Oude bekkens verlandden langzaam en op sommige bleef er tijdelijk water staan dat ook nog eens snel opwarmt door het onderliggende zwarte gesteente. Zeer gunstig dus voor de rugstreeppad, maar ook voor de vroedmeesterpad die hier hopelijk weer terugkeert. Enkele jaren geleden werd de grootste populatie rugstreeppadden bedreigd door het afgraven van de vliegassbekkens. Ik heb toen aan de bel getrokken. Leo Paulssen uit Rimburch heeft toen heel wat moeite gedaan om samen met een aantal RAVONners, een ambtenaar van de gemeente en dhr. Hodzelmans (die hier ging afgraven) het afgraven te stoppen en een aantal poelen weten te regelen voor de rugstreeppad.

Foto: Mai Arets